

ΕΚΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Εφημερίδα του Τμήματος του Συνασπισμού για τα Σώματα Ασφαλείας
Πλ. Ελευθερίας 1 Αθήνα Τ. Κ. 10553 • www.syn.gr - e-mail:sa@syn.gr

Έτος 16ο • Αριθμός Φύλλου 48 • Τρίμηνη έκδοση • Δεκέμβριος 2008 - Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2009

Ημερίδα της Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ με θέμα «Βία και Εγκληματικότητα» που διεξήχθη σε αίθουσα του Ελλην. Κοινοβουλίου

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

Εκ μέρους της Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ θέλω να ευχαριστήσω όλες και όλες για την κατάθεση εξαιρετικά σημαντικά απόψεων σ' αυτήν εδώ την ημερίδα.

Πράγματι με τέτοιες συναντήσεις επιδιώκει η Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ και κατ' επέκταση ο ΣΥΡΙΖΑ να διαμορφώνει θέσεις, προτάσεις αλλά και προγραμματικού χαρακτήρα διεκδικήσεις, πολύ περισσότερο για κρίσιμα ζητήματα όπως είναι το ζήτημα της βίας και της εγκληματικότητας.

Είναι προφανές ότι, ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς δεν εντάσσει σε καμία περίπτωση τη βία στο σκοπό του. Που σκοπός του είναι η περισσότερη δημοκρατία, σκοπός του είναι, στρατηγικός μάλιστα, ο σοσιαλισμός με δημοκρατία και ελευθερία και προς την κατεύθυνση αυτή εμείς διεκδικούμε με την καθημερινή πολιτική μας να πορευόμαστε τον δημοκρατικό δρόμο για την κατάκτηση του σκοπού. Κατά συνέπεια δεν μας αφορά και δεν μας ενδιαφέρει αυτό το οποίο πάρα πολλές φορές, όχι τυχαία, μ' ένα πολιτικά ιδιότελο όσο και σκόπιμο τρόπο, σπεύδουν κάποιον να αποδώσουν στο Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς.

Πρέπει να διακρίνουμε, όχι γιατί η βία δεν εντάσσεται στο όλον του εγκλήματος, αλλά για την πολιτική συνεννόησή μας, είναι αναγκαίο να διακρίνουμε την εγκληματικότητα από την βία, η οποία αναφέρθηκε ως προσδιοριστικό στοιχείο των κινητοποιήσεων, ιδιαίτερα στην περίοδο του Δεκέμβρη. Και η διάκριση αυτή γίνεται καθαρά για λόγους εργασίας, με την έννοια ότι πρέπει πολιτικά να συνεννοηθούμε επ' αυτού.

Η εγκληματικότητα, και θα συμφωνήσω απόλυτα με τους φίλους εκπροσώπους των οργανώσεων των αστυνομικών, τα τελευταία χρόνια προσδιορίζεται από το έντονο, το θάσιο, το εξαιρετικά σκληρό έγκλημα, το ποιοτικά μεταλλαγμένο μέσα στη διαδρομή του χρόνου, κι έχουμε φτάσει σ' ένα σημείο όπου η ελληνική αστυνομία να μην μπορεί να παρακολουθήσει αυτή τη μετάλλαξη του προβλήματος, που έχει καταστεί σύγχρονο και πολύπλοκο. Επομένως τίθεται θέμα αναμφισβήτητη της αποτελεσματικότητας της ελληνικής αστυνομίας. Αλλά ποιας αποτελεσματικότητας; Της αποτελεσματικότητας που στηρίζεται στον αυταρχισμό; Της αποτελεσματικότητας που στηρίζεται στην εκπομπή βίας; Προφανώς όχι. Εμείς μιλάμε για την παράλληλη πορεία της αποτελεσματικότητας που είναι δυνατόν να αντιμετωπίζει το έγκλημα, αλλά και της δημοκρατικής συμπεριφοράς των σωμάτων ασφαλείας. Γι' αυτό και συστηματικά ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς έχει αναδείξει τα ζητήματα και του εκδημοκρατισμού της αστυνομίας, ως μιας διαρκούς και συνεχούς διαδικασίας, με ταυτόχρονη την αναφορά μας και τη διεκδίκηση της αποτελεσματικότητας της αστυνομίας, η οποία επιμένουμε ότι δεν εμπεριέχει το στοιχείο της περιφρόνησης των δικαιωμάτων του πολίτη, πολύ δε περισσότερο της προσβολής του δικαιώματος του πολίτη.

Ετέθη κατά τη συζήτηση και πάρα πολύ σωστά ότι, γίνεται αναφορά στην ανάγκη από κάποιους περιστολής των ατομικών ελευθεριών στο όνομα της ασφάλειας. Πρόκειται για ένα ψευδοδίλλημα, με την έννοια ότι και τα δύο αυτά αξιακά μεγέθη, για μας είναι αξιακά, επίσης μπορούν να βαίνουν παράλληλα.

Κι εδώ όπως πολύ σωστά επισημάνθηκε για τη λήψη των όποιων μέτρων πρέπει να αναδεικνύονται δύο αρχές.

Η αρχή της αναγκαιότητας, εάν δηλαδή το μέτρο είναι αναγκαίο και ταυτόχρονα η αρχή της αναλογικότητας. Με

την έννοια ότι κάθε φορά πρέπει η λήψη του μέτρου να σταθμίζεται με βάση πόσο αναγκαίο είναι και πόσο αναλογεί στο σκοπούμενο, που είναι η προστασία της ανθρώπινης ύπαρξης και ό,τι άλλο προσδιορίζει την ανθρώπινη ύπαρξη όσο και ανθρώπινη αξία.

Είναι επίσης, κατά τη γνώμη μας, σημαντική η παρατήρηση και συμφωνούμε με τη διαπίστωση ότι η κρατική βία έχει ποικιλία εκφάνσεων και ήδη αναφέρθηκαν πάρα πολλά στοιχεία και δεν θέλω να τα επαναλάβω. Κι αυτό ο εγγενής αυταρχισμός του κράτους, πάρα πολλές φορές επιλέ-

ντία του κράτους, αλλά και την αυθεντία των οργάνων του κράτους. Κι αυτό είναι μία συντηρητική αναδίπλωση, είναι μία αντιδημοκρατική υπαναχώρηση σε παραδοχές, οι οποίες μέσα από τους δημοκρατικούς αγώνες είχαν περιοριστεί, ή αν θέλετε είχαν ελαχιστοποιηθεί, όπως στην προκείμενη περίπτωση της συγκεκριμένης νομοθετικής ρύθμισης.

Πέραν τούτου είναι βέβαιο, αυτό μαρτυράει η ίδια η ζωή και η εμπειρία ότι η τυχόν επαναφορά ενός τέτοιου αδικήματος θα δημιουργήσει και τεράστια προβλήματα, σε ό,τι

γει να προωθήσει μέτρα και ρυθμίσεις που υπερβαίνουν και το στοιχείο της αναγκαιότητας, αλλά και την αρχή της αναλογικότητας. Κι επειδή το παράδειγμα μπορεί να διευκολύνει την κατανόηση του πολιτικού μας ισχυρισμού, σκεφθείτε, ο λεγόμενος νόμος για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας ή άλλως τρομονόμος, δεν εισέφερε καμία αποτελεσματικότητα, αλλά ταυτόχρονα διαμόρφωσε συνθήκες προσβολής ατομικών ελευθεριών, δικονομικών εγγυήσεων και δικαιωμάτων του πολίτη. Κι αυτή ήταν μία έκφραση υπεροχής του κράτους, σε βάρος του πολίτη και μάλιστα με στοιχεία, τα οποία σε καμία περίπτωση δεν εξυπηρετούσαν το σκοπούμενο που ήταν η αντιμετώπιση της τρομοκρατίας.

Αυτές τις μέρες προωθείται από την κυβέρνηση η ρύθμιση για την επαναφορά του εγκλήματος, διότι έγκλημα το ονομάζει ο νόμος, της περιύβρισης αρχής, βεβαίως με διαφορετικό μανδύα από εκείνον του αρ. 181 του Ποινικού Κώδικα, αλλά και την κουκούλα ως επιβαρυντική περίπτωση σε περιπτώσεις, που διαπιστώνεται εγκληματική πράξη και κολάζεται αυτή η πράξη.

Σε ό,τι αφορά την επαναφορά της περιύβρισης αρχής θέλω να σημειώσω τούτο. Πρόκειται για επαναφορά μιας αυταρχικής αντίληψης για το κράτος. Ο κ. Χριστόπουλος έκανε μια αναφορά, τι υπηρετεί η περιύβριση αρχής; Υπηρετεί, θέλει να περιφρουρεί και να αναδεικνύει την αυθε-

αφορά την ορθότητα της απονομής της δικαιοσύνης, με την έννοια ότι και ο κριτικός λόγος, ο οριακός κριτικός λόγος, ο οξύς κριτικός λόγος, θα μπορεί, όπως έγινε και στο πρόσφατο παρελθόν να θεωρείται ότι είναι λόγος, ο οποίος στοιχειοθετεί την αντικειμενική υπόσταση του συγκεκριμένου αδικήματος. Αλλά πέραν αυτού επιμένω ότι το κυρίαρχο στοιχείο είναι το ιδεολογικό με την ευρύτητα του όρου. Πρόκειται για επιστροφή στην απαράδεκτη και αντιδημοκρατική παραδοχή ότι το κράτος είναι κάτι ξεχωριστό από την κοινωνία των πολιτών, ότι περιβάλλεται με αυθεντία και ότι πρέπει να περιφρουρείται αυτή η αυθεντία με συγκεκριμένες ποινικές διατάξεις.

Σε ό,τι αφορά την επιβαρυντική περίπτωση του φέροντος κουκούλα, θα αναφερθώ σε όλα εκείνα, που ο Πρόεδρος της Ένωσης Ποινικολόγων, ο κ. Χριστόφορος Αργυρόπουλος επισήμανε για να μην τα επαναλάβω.

Πέρα και από τα ερμηνευτικά αδιέξοδα που θα δημιουργήσει διαμορφώνει συνθήκες ποινικοποίησης πράξεων, για μόνο το λόγο ότι κάποιος θα φέρει κουκούλα. Ο κ. Χριστόπουλος έκανε μια αναφορά εξαιρετικά σημαντική, σε ό,τι αφορά την εγκληματική αυτή κάθε αυτή πράξη και όχι τα περιβάλλοντα αυτής στοιχεία. Κι επειδή το παράδειγμα και πάλι μπορεί να εξυπηρετήσει την κατανόηση των όσων

Γ Ν Ω Μ Η

ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Σ.Α.

Του Παναγιώτη Πλούμη
Μέλους του Τμήματος Σ.Α. του ΣΥΝ

Ο ΣΥΝ επιδιώκει και αγωνίζεται ώστε τα Σώματα Ασφαλείας (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό, Πυροσβεστική), να μπορούν να εκπληρώνουν τον κοινωνικό τους ρόλο, για την πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος καθώς και την οργάνωση της άμυνας της κοινωνίας απέναντι σε φυσικές καταστροφές, πυρκαγιές, θεομηνίες, σεισμούς κλπ.

Η ΕΛ.ΑΣ. και τα άλλα Σώματα Ασφαλείας θεωρούμε ότι είναι πολιτικού - κοινωνικού και όχι στρατιωτικού χαρακτήρα υπηρεσίες που η αποστολή τους πρέπει να βρίσκεται σε αρμονία με το δημοκρατικό πνεύμα της κοινωνίας. Επιβάλλεται να λειτουργούν με διαφάνεια κάτω από τον έλεγχο του Κοινοβουλίου, μακριά από την αντίληψη ότι «είναι το κράτος» ούτε ότι είναι έξω από την κοινωνία, αλλά τμήμα της, που επιτελεί μια σπουδαία αποστολή όπως τόσο άλλοι κλάδοι εργαζομένων.

Αγωνιζόμαστε ώστε τα σώματα ασφαλείας να βρίσκονται σε ευθεία αντιστοίχιση με τις κοινωνικές ανάγκες, να είναι φιλικά προς τον πολίτη και όχι φόβητρο και διώκτης τους. Αποστολή τους είναι η φύλαξη του νομοταγούς πολίτη και η δίωξη του οργανωμένου εγκλήματος. Η φύλαξη αυτή δεν θεωρούμε ότι επιτυγχάνεται με την αύξηση του όγκου του δικαστικού έργου (παρακολουθήσεις πολιτών, κάμερες, συχνούς ελέγχους σε δημόσιους χώρους κλπ), αλλά με τη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας του έργου που αποσκοπεί στην ασφάλεια του Έλληνα πολίτη.

Αγωνιζόμαστε ώστε το προσωπικό τους να μπορεί να λειτουργεί σε καλές συνθήκες και να χαρακτηρίζεται από υψηλού επιπέδου κατάρτιση που θα λαμβάνεται μέσα από σύγχρονα εκπαιδευτικά προγράμματα των νομικών, κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών, ψυχολογικών και άλλων επιστημών χρειάζεται.

Επιβάλλεται να στηρίζονται σε υλικότεχνική υποδομή (πυροσβεστικά οχήματα, ελικόπτερα, λέμβοι, στολές ειδικές κλπ) που να είναι σύγχρονη και αποτελεσματική. Μέθοδός τους επιβάλλεται να είναι η πρόληψη και όχι η καταστολή. Έτσι θα ελαχιστοποιούνται οι απώλειες και των ίδιων των εργαζομένων στους κλάδους των σωμάτων ασφαλείας.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα πολιτικά, κοινωνικά, εργασιακά, οικονομικά και ασφαλιστικά τους προβλήματα ώστε να είναι απερίσπαστοι στο έργο τους και να μην αισθάνονται ότι ενώ προσφέρουν σημαντικό έργο στην κοινωνία, η ανταμοιβή τους είναι χαμηλή.

Τέλος θεωρούμε, ότι όλο το έργο των σωμάτων ασφαλείας είναι κατά βάση έργο κοινωνικό, άρα ανήκει στο κράτος που οφείλει να το παρέχει στο φορολογούμενο πολίτη. Κάθε κατάτμηση και παραχώρηση σε ιδιωτικούς φορείς, αποτελεί για τον ΣΥΝ χαριστική ενέργεια προς ιδιωτικά συμφέροντα που το αποτέλεσμά τους θα είναι η σύγκρουση αρμοδιοτήτων και οι χαμηλότερης ποιότητας υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΘΕΜΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ - ΘΕΜΕΛΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

11 ανήλικα παιδιά στη Λάρισα κατηγορούνται σαν τρομοκράτες. Διάβασα το κατηγορητήριο κατά των παιδιών:

«Συγκρότησαν ομάδα προσώπων (οργάνωση) που λειτουργούσε σε οργανωμένη βάση, με κατανομημένους ρόλους, με διαρκή λειτουργία προς τα έξω, που επεδίωκε τη διάπραξη εμπρησμών και παραβάσεων σχετικά με τις εκρηκτικές ύλες... Υπόταξαν την κατ'ιδίαν βούλησή τους στη βούληση της εγκληματικής οργάνωσης, συναποτελούσαν μια ενιαία μονάδα που συσκέπτονταν και συναποφάσιζαν για τις πράξεις τους, χρησιμοποιούσαν κουκούλες, κατείχαν σακίδια με πέτρες, βόμβες μολότηφ, μπουκάλια και λοτούς, έφεραν μαζί τους καθρόνια και μεταλλικά αντικείμενα, εξαπέλυαν συγκροτημένες ομαδικές επιθέσεις... Την πορεία τους δεν τη σχημάτισαν περιστασιακά, αλλά με μόνιμο και σταθερό χαρακτήρα και η υποδομή τους ήταν τέτοιας έκτασης και δυναμικής ώστε κατείχαν ποικίλα τεχνικά μέσα πάσης φύσεως, με τα οποία παρεμβάλλονταν στους ασυρμάτους της αστυνομίας. Η ομάδα είχε δυνατότητα να εναλλάσσεται και να αντικαθιστά τα μέλη της χωρίς η ίδια να υφίσταται αλλαγές...»

Ρώτησα τους δικηγόρους:
-Υπάρχουν κάποια στοιχεία και τα λένε αυτά;
Οι δικηγόροι απάντησαν:
- ΟΧΙ, ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.
- Ρώτησα:
--Πώς τα λένε τότε αυτά;
- Οι δικηγόροι ΣΗΚΩΣΑΝ ΤΟΥΣ ΩΜΟΥΣ ΜΕ ΕΥΛΟΓΟ ΥΦΟΣ.

Ποιο είναι το νόημα αυτής της υπόθεσης; Απευθύνονται όχι μόνο στα παιδιά, όχι μόνο στους γονείς, αλλά σ' όλους τους πολίτες. Μας λένε κάπου: Κάφροι! Καθήστε καλά! Είμαστε εξουσία και κάνουμε ό,τι θέλουμε! Παρανομούμε, καταχρώμαστε τη θέση μας! Σας καταστρέφουμε τα παιδιά! Μην κουνιέστε! Σκύψτε το κεφάλι και ίσως έτσι αλλάξουμε το κατηγορητήριο και καταδικάσουμε τα παιδιά σας σε μικρότερες ποινές. Κάφροι! Εδώ δεν λειτουργεί η δικαιοσύνη! Εδώ λειτουργεί η εξουσία! Η ανεξέλεγκτη εξουσία!

Πρέπει να τους απαντήσουμε. Όλοι οι δημοκράτες πολίτες πρέπει να δώσουμε απάντηση: Δεν είμαστε κάφροι! Είμαστε πολίτες! Έχουμε δικαιώματα! Απαιτούμε να λειτουργήσει η δικαιοσύνη!

Χωρίς δικαιοσύνη δεν υπάρχει κοινωνία!

Πάρτε πίσω το κατηγορητήριο. Αφήστε τους συλληφθέντες. Τιμωρήστε τους εγκληματίες. ΤΩΡΑ...

Το τώρα πρέπει να είναι με κεφαλαία γράμματα, που σημαίνει άμεσα, πριν ο,τιδήποτε άλλο και οι 3 τελείες σημαίνει ότι αν δεν γίνει αυτό θα υπάρξει απάντηση.

Τι απάντηση μπορεί να δώσει η κοινωνία όταν προκλητικά αγνοείται; Πιστεύω ότι απ'τη στιγμή που θ' ανοίξει το στόμα των πολιτών για να εκφράσουν την τόσο απλή σκέψη ότι δεν πιστεύουν αυτό το παράλο-

γο κατηγορητήριο, θ' ανοίξει και το μυαλό τους. Και τότε όλα είναι δυνατά...

Πρέπει λοιπόν όλοι οι δημοκράτες πολίτες να εκφραστούν. Να βρουν τρόπο να εκφραστούν. Να δηλώσουν την άρνησή τους να αποδεχθούν το παράλογο, το παράνομο, το αντισυνταγματικό, το άδικο. Μετά, όλα θα είναι δυνατά...

Τι ελπίδες έχουμε να παίξει η δικαιοσύνη έναν ανεξάρτητο ρόλο σε στιγμές κρίσης και πιέσεων για ουσιαστικές αλλαγές, όταν δείχνει το πρόσωπό της σαν μηχανισμός στήριξης του σημερινού καθεστώτος, του σημερινού σάπιου κατεστημένου σ' ένα σωρό καίρια ζητήματα, όπως πχ του συστηματικού χαρκτηρισμού των βασανισμών πολιτών απ'την αστυνομία, όχι σαν βασανιστηρίων όπως πράγματι είναι και υποδεικνύουν το δικαστήριο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η αρμόδια επιτροπή συμβουλίου της ευρώπης και ο Έλληνας συνήγορος του πολίτη, η ελληνική δικαιοσύνη αντί να χρησιμοποιεί τα άρθρα του ποινικού μας κώδικα για τη χρήση βασανιστηρίων κατά τη σύλληψη και προσαγωγή ενός υπόπτου, χρησιμοποιεί τις διατάξεις για επικίνδυνη ή απλή σωματική βλάβη, απαλλάσσοντας έτσι ουσιαστικά τους βασανιστές, διατηρώντας τους στο σώμα της αστυνομίας και αποθρασύνοντάς τους;

Η κοινωνία μας βαρβαρίζουσα και οπισθοδρομούσα, σ' αυτό το ιδίωμα μίγμα σαπίλας, βρώμας και τεχνολογικής χλιδής, μπαίνει σε μια περίοδο επιταχυνόμενων αλλαγών που η ανάγκη τους έχει πλέον συνειδητοποιηθεί απ' το πιο ευρύ φάσμα κοινωνικών δυνάμεων που θα μπορούσε κανείς να φανταστεί, όπως αποκαλύπτεται και απ'την πρόσφατη ανακοίνωση του ΣΕΒ-σημείο των καιρών (ο οποίος μιλούσε «...για αυτό το απαξιωμένο σύστημα, το οποίο οι νέοι μας αισθάνθηκαν την ανάγκη να πετροβολήσουν... για την ελληνική πραγματικότητα στην οποία περισσεύει η διαφθορά και σπανίζουν οι αξίες...ότι καταδείχθηκε η ανυπαρξία του κράτους και η χρεοκοπία των θεσμών...ότι υποστήκαμε μια καταστροφή που είχε τη μυρωδιά της απουσίας...ότι η δημοκρατία και η ευζωία μας δεν μπορούν πια να συγκαλύψουν τη βαθύτερη υστέρηση, μετριοκρατία και απαξία που μας χαρακτηρίζουν...ότι έχουμε ανάγκη από ένα μακρόπνοο πρόγραμμα απαραίτητων αλλαγών στη λειτουργία των θεσμών, στην παιδεία, τη δημόσια διοίκηση και στην αναπτυξιακή δομή...».

Όπως αποκαλύπτεται επίσης απ' τις εκτιμήσεις των αιτιών που προκάλεσαν την νεανική έκρηξη του περασμένου δεκεμβρίου, όπως αυτές αποτυπώνονται στον τύπο και τα ΜΜΕ, την ανακοίνωση-έκπληξη και κόλαφο για το σημερινό καθεστώς του Αρχιεπισκόπου (που μιλούσε για «...περαιτέρω ρήγμα της ήδη παραπαίουσας ηθικής, πολιτιστικής και κοινωνικο-οικονομικής πατρίδας μας...που οι εσαεί προτεινόμενες επί δεκαετία λύσεις επαναλαμβάνουν κυνικά σεναρία μονόπλευρης λιτότητας...»).

Το κίνημα για αυτές τις αλλαγές προχωράει με εκρήξεις, όσο οι ουσιαστικές δυνάμεις της κοινωνίας δεν αναλαμβάνουν τις πρωτοβουλίες

για να δοθεί δημοκρατική και ειρηνική διέξοδος στα προβλήματα της κοινωνίας.

Σε μια επόμενη έκρηξη, ποιος μας βεβαιώνει ότι δεν θα έχουμε αιματοκύλισμα;

Όταν χρησιμοποιούν τη δικαιοσύνη σαν κατασταλτικό μηχανισμό, γιατί να μην θεωρήσουν ότι έχουν τη νομιμοποίηση για να το κάνουν; Αυτό δεν τους ανοίγει την όρεξη; Δεν τους ξεσαλώνει για να υπαίρετησουν και να χτυπήσουν; Αν θέλουμε να υπάρξουν κάποιες ελπίδες για ειρηνικό και δημοκρατικό πέρασμα σε κάτι ουσιαστικά διαφορετικό, ουσιαστικά πιο προοδευτικό σε σχέση με το σημερινό απαξιωμένο καθεστώς, δεν θα πρέπει να θέσουμε σαν έναν από τους κύριους στόχους μας τη μετατροπή της σημερινής δικαιοσύνης σε στοιχειώδως ανεξάρτητο, πραγματικά ανεξάρτητο θεσμό απονομής δικαιοσύνης, έτσι όπως ταίριαζε σε οποιοδήποτε καθεστώς θέλει να ονομάζεται δημοκρατία, χωρίς κυβερνητικό τοποτηρητή επικεφαλής του;

Έχει επομένως κατά τη γνώμη μου καίρια σημασία να μετεξελιχθεί η κίνηση συμπαράστασης στους συλληφθέντες, ενδεχομένως και πριν επιτευχθεί ο στόχος της, σε κίνημα που θα επικεντρωθεί σε αιτήματα ουσιαστικής αναμόρφωσης της δικαιοσύνης και του περιορισμού της ή αν θέλετε προανατολισμού της στο ρόλο ενός ανεξάρτητου θεσμού απονομής δικαιοσύνης, που στηρίζει ένα δημοκρατικό καθεστώς που συνεχώς προοδεύει και εξελίσσεται μεταλλασσόμενο ουσιαστικά, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί τον ουσιαστικό δημοκρατικό και ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα του.

Η δημιουργία ανεξάρτητων μηχανισμών ελέγχου της κοινωνίας πάνω σ' αυτό τον θεσμό, οπωσδήποτε μη κηδεμονουόμενων από κόμματα, που θα ελέγχουν αυτό το ρόλο της δικαιοσύνης και της αστυνομίας, είναι εκ των ουκ άνευ, για να έχουμε τις εγγυήσεις ότι αυτό θα λειτουργήσει χωρίς παραστρατήματα. Ο ανεξάρτητος θεσμός του συνηγόρου του πολίτη είναι ένα μικρό μόνο και οπωσδήποτε μη επαρκές δείγμα του τι μπορεί να είναι αυτοί οι ανεξάρτητοι μηχανισμοί ελέγχου.

Για ένα τέτοιο στόχο, αξίζει κάθε προσπάθεια, αξίζει κάθε θυσία και σ' ένα τέτοιο κίνημα έχει θέση κάθε δημοκράτης πολίτης, ανεξάρτητα από κομματική ή πολιτική τοποθέτηση.

Γιώργος Παπανικολάου
gpananik.george@gmail.com

Εκτός Υπηρεσίας
Εφημερίδα του Τμήματος
του Συνασπισμού
για τα Σώματα Ασφαλείας
Ιδιοκτήτης: Συνασπισμός
της Αριστεράς, των Κινήματων
και της Οικολογίας
Εκδότης: Νίκος Χουαντίης
Πλ. Ελευθερίας 1, 10553 Αθήνα
Τηλ: 210-3378400-7 • Fax: 210-3219914
www.syn@gr e-mail:sa@syn.gr

Ηλεκτρονική σχεδίαση
Εκτύπωση- Διεκπεραίωση
Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Αριστεά Καρούζη
Θεοδοσίου 21 Ίλιον
Τηλ.- Fax: 210-2619003
e-mail: karpouzi@otenet.gr

ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

ισχυρίζομαι, για σκεφθείτε, κάποιος καταστρέφει το αυτοκίνητό σας χωρίς να φέρει κουκούλα και είναι φθορά ξένης ιδιοκτησίας και είναι ένα πλημμέλημα, το οποίο θα δικαστεί και για το οποίο θα επιβληθεί μία ποινή φυλακίσεως 2 - 2,5 ετών. Αν το ίδιο πρόσωπο με την ίδια πρόθεση καταστρέψει το αυτοκίνητό σας στον ίδιο βαθμό και με την ίδια ένταση, αλλά φέρει κουκούλα η ποινή που θα του επιβληθεί θα είναι διπλάσια. Κατά συνέπεια τι θέλει ο νομοθέτης να αντιμετωπίσει, πέραν των άλλων που θα προκύψουν με την ποινικοποίηση συμπεριφορών ατόμων, που μπορεί να διαδηλώνουν και θα οδηγούνται στα δικαστήρια, ακριβώς επειδή φέρουν κουκούλα.

Πρόκειται κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι και φίλες για μία θαύτατα συντηρητική στροφή την οποία επιλέγει ο νομοθέτης κατά πλειοψηφία στη Βουλή των Ελλήνων. Ο δικαίος μας πολιτισμός υποχωρεί συνεχώς και όχι μόνο ο ελληνικός, αλλά και ο ευρωπαϊκός. Και μάλιστα ο ελληνικός δικαίος πολιτισμός υποχωρεί μετά παραμυθίας, διότι έρχονται, κυρώνονται με συνοπτικές διαδικασίες διάφορες συμβάσεις, εγκαθίστανται αυτές οι συμβάσεις κυριαρχικά στο εσωτερικό μας δίκαιο και θεθαίως το κατεξοχήν αντιπροσωπευτικό όργανο της λαϊκής κυριαρχίας, η Βουλή των Ελλήνων, δεν έχει ελέγξει επί της ουσίας, αυτό πια που αποτελεί μέρος του εθνικού δικαίου και ταυτόχρονα μέρος του δικαίου το οποίο βάλλεται κυρίως σε ό,τι αφορά την προστασία των ελευθεριών του πολίτη.

Ένα άλλο ζήτημα, η εγκληματικότητα και το είπατε όλες και όλοι, δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί ερήμην μιας αντεγκληματικής πολιτικής, η οποία πρέπει να αντιμετωπίζει τα αίτια γεννάει την εγκληματικότητα. Η εγκληματικότητα δεν προκύπτει από ανθρωπολογική παρθενογένεση. Είναι γέννημα, κυρίως και κατεξοχήν για την πληρότητα της άποψής μου, κοινωνικών και οικονομικών αιτιών. Δεν περιφρονώ καθόλου και πρέπει να συνοπολογίζονται στο πλαίσιο μια οφειλόμενης αντεγκληματικής πολιτικής κι όλα εκείνα που οι φίλοι επιστήμονες ψυχίατροι εξέθεσαν και που αναφέρονται στην ψυχολογική σφαίρα του ατόμου.

Επιλέγω να ολοκληρώσω, όχι γιατί έχει εξαντληθεί η κλίμακα των θεμάτων που ετέθησαν, με μερικές παρατηρήσεις σε σχέση, αντιθετικές προς κάποια που ακούστηκαν και σε σχέση με αυτά.

Αναμφισβήτητη η συλλογικότητα μιας κοινωνίας ρυθμίζεται από νόμους. Αλλά οι νόμοι είναι το αποτέλεσμα όχι ενός καθολικού consensus, αλλά μιας πλειοψηφίας η οποία βεβαίως δικαιούται αυτούς τους νόμους να τους εγκαθιστά ως ρυθμιστικούς παράγοντες λειτουργίας της κοινωνίας. Είναι ταυτόχρονα όμως δικαίωμα, όσο και υποχρέωση, της οποίας μειοψηφίας να διεκδικεί με δημοκρατικό τρόπο την ανατροπή αυτών των νόμων, τον επανακαθορισμό τους ή ακόμη και την αναρύθμισή τους σ' ένα άλλο επίπεδο, που κατά την πολιτική και ιδεολογική άποψη αυτό το επίπεδο αντιστοιχεί στις διεκδικήσεις εκείνων που κινητοποιούνται. Αντίθετη εκδοχή οδηγεί σε κατάργηση του κινήματος, οδηγεί σε κατάργηση των διεκδικήσεων και των κινητοποιήσεων των πολιτών. Αυτές, λοιπόν μεις τις κινητοποιήσεις και τις υιοθετούμε και τις αναδεικνύουμε, ως στοιχείο ενός δημοκρατικού κινήματος, που κατά τη γνώμη μας δεν έχει σχέση αυτό το κίνημα ούτε με το σκοτάδι, ούτε με τις κουκούλες. Αντίθετη άποψη θα κατέστρεφε την αποτελεσματικότητα του δημοκρατικού κινήματος.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι και φίλες για άλλη μία φορά σας ευχαριστούμε. Μας εξοπλίσατε σημαντικά. Αύριο στην Ολομέλεια της Βουλής ο Πρόεδρός μας ο Αλέκος Αλαβάνος, θα καταθέσει τις δικές μας απόψεις, τις οποίες νομίζω ότι θα αναζητήσετε και θα βρείτε πολλά να πάρα πολλά στοιχεία από αυτά που είχατε την καλοσύνη να εισφέρετε σ' αυτήν την ημερίδα. Σας ευχαριστώ για άλλη μια φορά.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Χ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Ως Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, πριν από την ψήφιση σημαντικών νομοσχεδίων ή προ ημερησίας διατάξεως συζητήσεων, συνηθίζουμε να διαβουλευόμαστε με τους φορείς κι αυτό είναι μία πάγια τακτική την οποία έχουμε ακολουθήσει όλο το τελευταίο διάστημα και το κάνουμε και σήμερα.

Όπως συζητήσαμε με όλους σήμερα θα προσπαθήσουμε να δούμε τα γενικότερα ζητήματα για τη βία και την εγκληματικότητα στην ελληνική κοινωνία, από διαφορετικές αφετηρίες.

Όταν προσπαθήσαμε να δούμε πώς θα κανονίσουμε τις παρεμβάσεις, θέλαμε να αρχίσουμε με μια δομή πιο συγκεκριμένη, ένα πιο συγκεκριμένο τρόπο και δομημένο, αλλά δεν μας θγήκε από τα πράγματα. Με την έννοια ότι κάναμε μία πριν από μία βδομάδα και προσπαθήσαμε να έχουμε περισσότερες και περισσότερες πα-

ρέμβουν. Είναι πραγματικές δυσκολίες από πλευράς χρόνου καθενός και καθεμιάς που δεν μπορεί να παρακολουθήσει όλη τη συζήτηση που θα διαρκέσει μέχρι τις 2.30 ώρα κι έτσι από τα πράγματα οι παρεμβάσεις θα έχουν ένα στοιχείο αποσπασματικό.

Δηλαδή μπορεί να ξεκινάει κάποιος που ασχολείται με την ποινική διάσταση του θέματος και μετά να το δούμε από την πλευρά των δημοσιογράφων, των αστυνομικών ή από την πλευρά της νεολαίας. Συγχωρείστε μας θα είναι λίγο ανάμικτο αυτό, συγχωρέστε μας δεν μπορούσε να γίνει διαφορετικά για λόγους κυρίως του διαθέσιμου χρόνου αυτών που ήθελαν να παρέμβουν.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΈΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΛΟΓΩΝ)

Θέλω να ευχαριστήσω το Συνασπισμό για την εξαιρετική τιμή να κληθώ να καταθέσω ελάχιστες και ταπεινές σκέψεις, με ένα θέμα, το οποίο πραγματικά μονοπωλεί το ενδιαφέρον της ελληνικής κοινωνίας, από το Δεκέμβριο κι εδώ. Όπως είναι η ποινική καταστολή των φαινομένων βίας, γιατί αυτή την οπτική μπορώ να καλύψω.

Θεωρώ βέβαια ότι, ειδικά ο Συνασπισμός έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα ως πολιτική δύναμη, πέρα από τον πλούτο των ιδεών του, για τεχνικά ζητήματα μιλάω, για μια συζήτηση στη Βουλή, για την αντιμετώπιση αύριο νομοθετημάτων τα οποία θα προτείνει η κυβέρνηση, να συγκαταλέγει

στους κόλπους της έναν εξαιρετικό και σημαντικό ποινικολόγο, εννοώ άνθρωπο της θεωρίας και της πράξης της ποινικής, τον συνάδελφο Φώτη Κουβέλη, που είναι τύχη της Βουλής - θα μου επιτρέψει να πω, αν δεν σκόνταφτα στη σεμνότητά του - ότι μπορεί με τον έγκυρο κοινοβουλευτικό του λόγο να τοποθετείται σ' αυτά τα ζητήματα και νομίζω ότι όσα θα πω θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς όσα εκείνος θα υποστηρίξει.

Αγαπητές φίλες και φίλοι, το ποινικό δίκαιο, μην ξεχνάμε, είναι μηχανισμός καταστολής. Το ποινικό δίκαιο είναι από τη φύση επικουρικό μέσο. Καταφεύγει κανένας σ' αυτό για να αντιμετωπίσει την συμπεριφορά των κοινωνικών επικουρικών, όταν όλα τα άλλα μέσα που έχει στη διάθεσή της η έννομη τάξη δεν είναι επαρκή. Γιατί ακριβώς διαθέτει ένα τρομερό όπλο το κράτος. Είναι το μονοπώλιο της βίας. Ίσως μ' αυτό τον τρόπο ξαναγυρίζουμε στην αρχή του κύκλου, ότι η βία είναι ταυτόσημη με το κράτος. Και το νεότερο κράτος, το φιλελεύθερο, δημοκρατικό κράτος είναι το αυτοπεριοριζόμενο, η αυτοπεριοριζόμενη βία. Όμως όπως είναι οργανωμένη η σημερινή πολιτεία, το μονοπώλιο βίας ανήκει στο κράτος, επομένως έχει μία τρομερή δύναμη στα χέρια του και πρέπει να την ασκεί επικουρικά. Με φειδώ. Με βάση τις αρχές της αναγκαιότητας, της επικουρικότητας, στο μέτρο που είναι αναγκαίο.

Ένα δεύτερο στοιχείο που πρέπει να έχουμε υπόψη μας είναι ότι ο Ποινικός Κώδικας, που έχουμε σε ισχύ, είναι ένα συγκροτημένο κείμενο, το οποίο καλύπτει τα βασικά έννομα αγαθά, τα οποία πρέπει να έχουν αυτήν την αυξημένη ποινική προστασία και είναι ένα νομοθέτημα, τα οποία τέθηκε σε ισχύ σε μια πολύ δύσκολη περίοδο, αμέσως μετά το τέλος του εμφυλίου, το '51, και επομένως διαπνέονται οι διατάξεις του ειδικού μέρους, γιατί το γενικό μέρος είναι - πρέπει να αναγνωριστεί - φιλελεύθερο αρκετά και δημοκρατικό, όμως το ειδικό του μέρος απηχεί τις σκέψεις εκείνης της εποχής.

Αν δει κανένας λοιπόν τα κεφάλαια τα ειδικά που αφιερώνονται στην προστασία της πολιτειακής εξουσίας και της δημόσιας τάξης υπάρχει ένα πλέγμα διατάξεων που προστατεύει απολύτως το κράτος, απέναντι σε ποινόν; Περίπου, στον εσωτερικό του εχθρό. Ήδη η διαμόρφωση ενός ολόκληρου συστήματος μέτρων ποινικής προστασίας της πολιτικής εξουσίας και της δημόσιας τάξης είναι

φανερό ότι περιορίζει εξαιρετικά την ελευθερία μας. Για σε τελική ανάλυση η ελευθερία είναι η ελευθερία της διαφωνίας, της αμφισβήτησης, της κριτικής πάντως. Δεν είναι η έκφραση της συναίνεσης. Είναι η έκφραση της διαφωνίας. Αυτή είναι η ελευθερία. Μ' αυτήν λοιπόν την έννοια πρέπει να ξέρουμε ότι έχουμε ένα ποινικό οπλοστάσιο. Ήδη έχει το μονοπώλιο της βίας, έχει κι ένα ποινικό οπλοστάσιο που εμπνέεται από την εποχή του.

Ένα τρίτο σημείο είναι ότι η σχέση, αλληλοτροφοδосία, να μην μιλήσω για διαλεκτική σχέση, για αλληλοτροφοδοσία δύο μεγεθών. Οι οποιοσδήποτε εκδηλώσεις κοινωνικές προκαλούν πολιτειακές αντιδράσεις, κρατικές αντιδράσεις και μάλιστα στο σημερινό κόσμο, αντιδράσεις υπερκρατικές πλέον και ένα μεγάλο μέρος της ποινικής μας νομοθεσίας χρησιμοποιεί ορισμένα από τα συμβαίνοντα στην ιστορική σκηνή, όπως είναι το φαινόμενο της τρομοκρατίας, όπως κι αν το ορίσουμε, από τα δυσκολότερα ζητήματα, τα αντιμετωπίζει με μια μάλλον σκληρή νομοθεσία.

Κι αυτή η νομοθεσία έχει δύο προβλήματα. Ότι έρχεται με έναν τρόπο δημοκρατικά ανομοιοποίητο, δεν περνάει συνήθως από τη Βουλή, παρά μόνο ως κύρωση Οδηγιών, δεσμευτικών για τη χώρα, βέβαια υφίσταται εν τω μεταξύ και τις βελτιώσεις, προς το χειρότερο εννοώ, βελτιώσεις από την πλευρά προστασίας της εξουσίας, επομένως προς το χειρότερο όσον αφορά τις ελευθερίες μας και από την κυβερνητική, την ευρύτερη πλειοψηφία που επιτυγχάνεται

στη Βουλή και έτσι, μπορεί να πει κανένας ότι αυτή η σχέση, που υπήρχε πάντα, ανάμεσα στην κινητικότητα την κοινωνική και τη νομοθετική αντιμετώπιση στις ημέρες μας έχει πάρει πράγματι ακραίες και τρομακτικές διαστάσεις. Σας θυμίζω μόνο τη νομοθεσία για τις εγκληματικές οργανώσεις, στο κεφάλαιο για την προστασία της πολιτειακής εξουσίας, δηλαδή τον Τρομονόμο, ο οποίος επιχειρήσει να λύσει μ' έναν τρόπο σαρωτικό πάρα πολλά ζητήματα, τα οποία ήταν αμφιλεγόμενα πάντοτε και τα οποία δικαιολογούν πολλές προσεγγίσεις. Έγινε μ' ένα τρόπο μονοδιάστατο, με την έννοια αυτής της ασύμμετρης απειλής και με την έννοια της κατάστασης ανάγκης. Κι αυτό μας οδηγεί σ' ένα παραπέρα βήμα.

Το Ποινικό Δίκαιο ακριβώς επειδή αποτελεί άσκηση του μονοπωλίου της βίας από μέρους του κράτους και των πολιτειακών μορφωμάτων, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και ευρύτερες συσπειρώσεις, είχε πάντοτε, με την επίδραση του Διαφοτισμού προσαποθύσε να εξασφαλίσει μια εσωτερική ισορροπία. Ανάμεσα στο να προστατεύει τα έννομα αγαθά από την εγκληματική δράση, να προστατεύει όμως και τους πολίτες από την βία της ποινής. Αυτήν την ισορροπία, την οποία βλέπουμε συνέχεια. Αναγνωρίζονται ορισμένα δικαιώματα, αν δείτε την ποινική δίκη, στον κατηγορούμενο μιλάει τελευταίος, να έχει δικαίωμα να σιωπήσει, να μην αυτοενοχοποιηθεί κλπ δεν είναι βέβαια παραχωρήσεις οι οποίες δίνονται άκριτα, δίνονται για να εξισορροπήσουν την καταθλιπτική υπεροχή, αν μπορεί να εξισορροπηθεί, που έχει η ποινική καταστολή, ένας μηχανισμός τεράστιος, απέναντι σ' έναν γυμνό άνθρωπο που είναι κατηγορούμενος για μια αξιόποινη πράξη που τέλεσε. Ή αυτό που είπα στην αρχή αρχές τις αναλογικότητας ότι η ποινή φροντίζει να προσαρμοσθεί στη βαρύτητα της πράξης, την προσωπικότητα του δράστη να μην υπάρχει αυτή η διάθεση εξόντωσης των ανθρώπων.

Δεν θα μιλήσω για τα πολιτικά εγκλήματα είναι μια πολύ ευρύτερη συζήτηση. Εκείνο όμως που έχει σημασία στις μέρες μας, που εντάσσεται στην έννοια βία - εγκληματικότητα κλπ είναι ότι, η ποινική νομοθεσία, αυτή που έχουμε σήμερα, είναι μια νομοθεσία που διαπνέεται από ένα πνεύμα προστασίας της πολιτειακής εξουσίας και της δημοσίας τάξεις, σαφώς. Οι διατάξεις επαρκούν και καλύπτουν όλες τις εκδηλώσεις αυτές τις βιαιές, όπως ονομάζονται με ή χωρίς εισαγωγικά, με έναν τρόπο ισοπεδωτικό. Κάθε λοιπόν φορά που μιλάμε για νέα νομοθετικά μέτρα, ακούσαμε τι σχέση με την κουκούλα, ακούσαμε μια μορφή άλλη, περιύβριση αρχής, των αστυνομικών που υβρίζονται κλπ, όλα αυτά τα έκτακτα μέτρα, ξέρουμε εμπειρικά πια, δεν είναι θέμα δογματικό, ότι λειτουργήσαν πάντοτε και δραστηκά σε βάρος των ελευθεριών μας. Η περιύβριση αρχής, ο νόμος 4000, είναι χαρακτηριστικές περιπτώσεις. Ο νόμος 4000 μην ξεχνάμε ότι έγινε στη δεκαετία του '60, μια σημαντική δεκαετία, μια δεκαετία εξέγερσης της νεολαίας.

Συνέχεια στη σελ. 4

ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Συνέχεια από τη σελ. 3

Εξέγερσης απέναντι σ' όλη εκείνη την ανθρωποσφαγή, η οποία δεν τέλειωσε μ' έναν ειρηνικό και δημιουργικό τρόπο, τέλειωσε με τη χρήση της ατομικής βόμβας σε βάρος πειραματόζωνων, οι οποίοι έπρεπε να δοκιμάσουν στην πράξη πόσο αποτελεσματική είναι η ισχύς αυτού του τρομερού όπλου. Αυτό όλο είχε δημιουργήσει πραγματικά μια τελείως πλαστή ηθική μέσα στην οποία έπρεπε να αναπτυχθούν οι νεότερες γενιές. Το αρνηθήκανε. Είναι φανερό ότι όλα τα κινήματα της δεκαετίας του '60 ήταν κινήματα διαμαρτυρίας, απέναντι σ' έναν κόσμο που είχε ρυθμιστεί ως τις λεπτομέρειες του με σφαίρες κυριαρχίας, και όλα αυτά πήραν μια μορφή εκδηλώσεων. Εκδηλώσεων νέων ανθρώπων, οι οποίοι πραγματικά είχαν εξεγερθεί απέναντι σε αυτήν την μεταπολεμική τακτοποίηση, η οποία είναι φανερό ότι έδωσε προτεραιότητα στην κοινωνία της αγοράς, απέναντι στην αρχή της ελευθερίας.

Τότε λοιπόν αμέσως θεσμοθετήθηκε και στην Ελλάδα η αντικοινωνική συμπεριφορά των νέων. Επιχειρήθηκε να ενεργοποιηθεί η ποινική καταστολή για να πληγούν τα κινήματα της νεολαίας της εποχής εκείνης. Έχουν περάσει πολλά χρόνια, οι περισσότεροι είστε πολύ νέοι δεν ζήσατε την προσπάθεια, η οποία είχε γίνει από τη νεολαία Λαμπράκη για να μεταφέρει στην Ελλάδα και κυρίως αξιοποιώντας το γεγονός ότι η Αριστερά βρισκόταν σε ημινομιμότητα κι έπρεπε να δανείζεται πρόσωπα για να μετέχει στην πολιτική σκηνή, είχε υποστεί μια ήττα στρατιωτική, όλα αυτά τα φαινόμενα αντιμετωπίστηκαν μέσα από τον 4000, που είχε ακριβώς ως σκοπό να εμποδίσει τις εκδηλώσεις της νεολαίας.

Είπαμε. Η ιστορία επαναλαμβάνεται σαν φάρσα, σαν τραγωδία, δεν ξέρω πώς επαναλαμβάνεται, πάντως βρίσκει κανένας πολλές αναλογίες κάθε φορά, γιατί, και μ' αυτό να κλεισώ, μην ξεχνάμε ένα πράγμα. Είπαμε στην αρχή, προσπάθησα να εξηγήσω ότι το ποινικό δίκαιο ήταν ένα δίκαιο ισορροπίας, ανάμεσα στο θεμιτό ενδιαφέρον της κοινωνίας να προστατεύσει τα βασικά έννομα αγαθά με την σκληρή χρήση της ποινής κι από την άλλη να προστατεύσει τα δικαιώματα των πολιτών. Να λειτουργήσει δηλαδή το ποινικό δίκαιο ως κατασταλτικός μηχανισμός αλλά και ως μέτρο ελευθερίας.

Αυτό λοιπόν έχει διαταραχθεί. Σήμερα και στην Ελλάδα υποστηρίζεται ότι αυτή η κλασική δογματική του Ποινικού Δικαίου, αυτή η ισορροπία των δύο επιδιώξεων του έχει διαταραχθεί. Διότι έχει προστεθεί μια τρίτη λειτουργία στο Ποινικό Δίκαιο. Να προστατεύει την νέα διεθνή τάξη πραγμάτων. Να προστατεύει φαινόμενα όπως η Παγκοσμιοποίηση, που σημαίνει να εντείνει τους μηχανισμούς καταστολής και ελέγχου των πολιτών, να εμποδίσει εκδηλώσεις που θα επαναφέρουν στον προσκήνιο της ιστορίας, το υποκείμενο της ιστορίας και του δικαίου, τον άνθρωπο και να λύνονται όλα σε επίπεδο κλειστών χώρων. Και μην ξεχνάμε το σημαντικότερο απ' όλα κι αυτό για να το συνειδητοποιήσουμε πόσο χειροπιαστό είναι. Για ποιο λόγο η Ευρωπαϊκή Ένωση επιμένει σ' ένα διοικητικό μοντέλο; Δηλαδή, δεν νομοθετεί η Ευρωβουλή. Δεν έχει τη νομοθετική εξουσία. Την έχει η Επιτροπή, ένα καθαρά διοικητικό όργανο, που λειτουργεί με τους δικούς του κανόνες, κυρίως με τον κρατικό ωφελισμό, τον ωφελισμό των αγορών και όλα τ' άλλα. Έτσι λοιπόν αν δούμε αυτή την πλευρά σήμερα, που έχει διαταραχθεί πια η ισορροπία του ποινικού δικαίου και σκεφθούμε ότι η χώρα μας και η ανθρωπότητα έχει ήδη μπει σε μια βαθιά περιπέτεια. Αυτή την οικονομική κρίση της οποίας τις διαστάσεις, την έκταση, τη διάρκεια δεν μπορεί φαίνεται να υπολογίσει κανένας και στις οποίες είναι αναμενόμενο να υπάρξουν αντιδράσεις των πολιτών. Το δικαίωμα των πολιτών να βγουν μπροστά, και φυσικά θα είναι οι νέοι πάντα, είναι και μερικοί κανόνες - ο Πλάτωνας ίσως δεν τον αντιλαμβάνονταν έτσι - για μένα είναι προφανείς ότι η βιολογική τάξη πραγμάτων ωθεί τους νέους να είναι στην πρωτοπορία, να μην είναι βέβαια οι άνθρωποι, οι οποίοι έχουν λόγους να είναι συντηρητικοί, διότι οι ίδιες οι δυνάμεις τους, η ίδια η ψυχική τους διάθεση δεν τους βοηθάει να είναι μπροστά, τα παιδιά θα είναι μπροστά. Σ' αυτήν λοιπόν την προσπάθεια που γίνεται τώρα να βρεθούν στο δρόμο, θα βρεθούν στο δρόμο οι εργαζόμενοι που απολούνται - βλέπω ότι καθημερινά στην πλατεία Συντάγματος υπάρχουν απολυμένοι οι οποίοι διαμαρτύρονται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Έτσι είναι, έτσι θα συμβαίνει. Είναι μια περίοδος κρίσης, φυσικά οι ασθενέστεροι θα κληθούν για μια ακόμη φορά να την πληρώσουν. Δεν θα διαμαρτυρηθούν; Τότε θυμούνται αιφνιδώς να κάνουμε και μια καινούργια περιύβριση αρχής.

Πραγματικά είναι ένα θέμα το οποίο προσωπικά μου δημιουργεί αγανάκτηση. Έχω σωρεύσει εμπειρίες. Αν σκεφθεί κανένας ότι αυτό το παιχνίδι της εξουσίας κάθε φορά

που οι κοινωνικές διεκδικήσεις γίνονται εντονότερες, να καταφεύγει πάλι στο Ποινικό Δίκαιο. Δεν έπρεπε να καταφεύγει. Είπαμε επικουρικό είναι το Ποινικό Δίκαιο. Θα χρησιμοποιήσεις άλλες μεθόδους να λύσεις τις διαφορές. Δεν μπορείς να καταργείς τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας στην πράξη και εν συνεχεία να θέλεις να δημιουργήσεις ως αντίμετρο το πρόβλημα της αντιμετώπισης της βίας των εργαζομένων που ξαφνικά βρίσκονται στο δρόμο. Δεν γίνεται με αυτόν τον τρόπο. Γίνεται με το σεβασμό των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Η δημοκρατία ενισχύεται με το δυνάμωμά της. Αυτό λέει η εμπειρία μας. Δεν είναι δογματικές προσεγγίσεις. Τις ζήσαμε. Τις ξέρουμε. Όσο ενδυναμώνεται η συμμετοχή των πολιτών στο ιστορικό γίνεσθαι τόσο περισσότερο προχωράει. Τι δουλειά έχει το ποινικό δίκαιο στη μέση. Το Ποινικό Δίκαιο, το έγκλημα και η ποινή, είναι μια ιστορία αίματος και πόνου, όπως λέει ο καθηγητής μας ο Μανωλεδάκης. Και ακριβώς επειδή είναι αίματος και πόνου, γιατί και η ποινή συνοδεύεται πράγματι από επώδυνα αποτελέσματα, τα οποία δεν πληρώνονται και από έναν, πληρώνονται από σύνολο ανθρώπων, από την οικογένεια, απ' όλους. Όταν λοιπόν αυτό το τοποθετούμε μέσα σε μια παθογένεια κοινωνική, το έγκλημα και την τιμωρία, πρέπει να την κρατήσουμε περιορισμένη, όσο μπορούμε. Πρέπει να κάθε τρόπο να αναπτύξουμε άλλες μορφές πολιτικής αντιμετώπισης των θεμάτων και να μην καταφεύγουμε στην εύκολη λύση της νομοθετικής πρωτοβουλίας και της πλειοψηφίας που εξασφαλίζουμε μέσα στη Βουλή.

Και μην ξεχνάμε τέλος ότι το Σύνταγμα, οι ελευθερίες μας, όλα αυτά έχουν ένα πρότυπο. Την εξουσία, την απρόσωπη συγγή εξουσία και τον πολίτη. Σήμερα τα πράγματα έχουν μεταβληθεί δραματικά. Έχουν αναδειχθεί πλέον πολλές ισχυρότερες ιδιωτικές εξουσίες, προσπαθούν οι θεωρητικοί να τις αντιμετωπίσουν, με την τριτενέργεια των δικαιωμάτων, ότι ίσχυε ως απαγόρευση στο κράτος να ισχύει και ως απαγόρευση στους ιδιώτες, αλλά σε κάθε περίπτωση η αγορά έχει φέρει στην επιφάνεια τη χειρότερη μορφή βίας. Τον αχαλίνωτο ανταγωνισμό. Δεν μπορώ να φανταστώ άλλον ορισμό της βίας από το ιδανικό της ελεύθερης οικονομίας, του ανταγωνισμού, του πολέμου των πάντων κατά πάντων και μοναδικό γέρας αυτό το περίφημο αμερικάνικο όνειρο που έγινε οικουμενικό όνειρο.

Να κερδίσω εγώ. Να επιζήσω εγώ. Να επιβληθώ εγώ. Να εκμεταλλευθώ εγώ. Απέναντι σ' αυτήν τη τάση λοιπόν, να χρησιμοποιούμε και το Ποινικό Δίκαιο, θα έλεγε κανένας, με όρους χαρτοπαικτικής εντιμότητας, ότι είναι σημάδι δέσμης η τράπουλα. Δεν μπορεί η εξουσία να καταφεύγει κάθε φορά στο Ποινικό Δίκαιο, στην ποινική καταστολή, κάθε φορά που πρέπει να αντιμετωπίσει πραγματικά, κοινωνικά προβλήματα.

Ο Δεκέμβρης που πέρασε στην Αθήνα είναι μια εκδήλωση πολλών σύνθετων προβλημάτων, που κατατρέχουν την ελληνική νεολαία. Αντιμετωπίζονται με πολλούς τρόπους. Δεν μπορεί να καταφεύγει πάντα στη βία και ο μονόδρομος να είναι η καταστολή. Και βέβαια έτσι καλλιεργείται και αποσπάται και η συναίνεση μέσα από την περιφημη συναίνεση ότι θα πρέπει να ηρεμήσουμε, θα πρέπει να υπάρξει γαλήνη στον τόπο, να αναπτυχθεί η κοινωνική μας ζωή.

Θυμάμαι μελαγχολικά, για σας και τέλειωσα, την επαύριο του Πολυτεχνείου, σε «έγκυρη» εφημερίδα της εποχής, υπήρχε ένα μονόστηλο σημείωμα που κατέληγε με τη φράση, ότι ο τόπος χρειάζεται γαλήνη όχι και η δημοκρατία.

ΠΑΣΧΟΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

Να συνεχίσω από 'κει που τέλειωσε ο κ. Αργυρόπουλος και σημείωσε ότι, η χειρότερη μορφή βίας είναι η αγορά και ο αχαλίνωτος ανταγωνισμός. Πραγματικά η αγορά δεν ξέρω αν είναι κακό πράγμα, ο αχαλίνωτος ανταγωνισμός όμως είναι, αποδείχθηκε από την κρίση όπως έγινε. Είναι όμως ο αχαλίνωτος ανταγωνισμός βία; Δηλαδή σφαλιρίζει κανέναν; Καίει κανέναν ζωντανό; Πυροβολεί κανέναν ο αχαλίνωτος ανταγωνισμός; Όχι. Νομίζω ότι, ένα από τα βασικά προβλήματα του χώρου της Αριστεράς και της χώρας, γιατί η Αριστερά έχει την ιδεολογική κυριαρχία ακόμα στη χώρα, είναι αυτό το μπέρδεμα των λέξεων.

Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τι είναι βία. Βία είναι ότι έχει φυσικές επιπτώσεις πάνω σ' ένα άτομο. Η αγορά μπορεί να είναι καλή ή κακή, όπως θέλει να την χαρακτηρίσει κάποιος, αλλά δεν είναι βία. Ο αχαλίνωτος ανταγωνισμός μπορεί να είναι κακός αλλά δεν είναι βία.

Έχω ακούσει κι έχω δει συνθήματα στους δρόμους που έλεγαν «βία στη βία των αυτοκινήτων», «βία στη βία της εξουσίας». Πρέπει λοιπόν να ξεκαθαρίσουμε εάν η εξουσία, που έχει το φυσικό μονοπώλιο της βίας, το θέλει αυτό το πράγμα. Κι εδώ μπαίνει ένα δεύτερο πρόβλημα της Αρι-

στεράς. Να ξεκαθαρίσει τη σχέση της με το αστικό καθεστώς, μ' αυτό το πράγμα που λέμε Δημοκρατία. Το θέλουμε; Εάν το θέλουμε, αυτό το αστικό καθεστώς, αυτή η δημοκρατία έχει κάποιους νόμους. Κάποιοι είναι καλοί, κάποιοι μπορεί να τους χαρακτηρίζουν κακούς, κάποιοι είναι υπολείμματα της δικτατορίας και το ελληνικό νομοθετικό σύστημα έχει πολλά τέτοια, αλλά αυτούς τους νόμους πρέπει να τους αλλάξουμε αντί να τους παραβιάζουμε.

Να σας πω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. **Στέλεχος του Συνασπισμού, ο κ. Στρατούλης, σήκωσε ένα πανό στη Βουλή στα πλαίσια της ελεύθερης έκφρασης. Βεβαίως, όλοι είμαστε υπέρ της ελεύθερης έκφρασης, αλλά υπάρχει ένας νόμος ότι δεν σηκώνουμε πανό στη Βουλή. Είναι κακός ο νόμος; Να τον αλλάξουμε. Είναι καλός ο νόμος; Να τον κρατήσουμε. Δεν μπορούμε όμως να τον καταπατάμε. Δεν μπορούμε να τον καταπατάμε και μετά να ζητάμε και ασυλία, εξαιτίας της ελευθερολογίας. Λοιπόν, είναι κακό πράγμα να σηκώνουμε πανό; Να νομιμοποιήσουμε το σήκωμα πανό στη Βουλή. Δεν μπορεί όμως να καταπατάμε το νόμο στα πλαίσια ενός ανώτερου δυναμικού. Είναι καλό πράγμα οι καταλήψεις; Δεν ξέρω. Αλλά αν αποφασιστεί από τη Βουλή ότι, 50, 100, 1000 άτομα μπορούν να καταλαμβάνουν ένα δημόσιο χώρο να το νομιμοποιήσουμε. Διότι η παρανομία δημιουργεί δεύτερα πράγματα κι έχουμε πολλά άγουρα παιδιά. Τα οποία όταν καταλαβαίνουν ότι ο νόμος είναι ένα πράγμα, το οποίο ισχύει ανάλογα με την πολιτική συγκυρία κι ανάλογα την πολιτική ισχύ που υπάρχει ανά πάσα στιγμή στην κοινωνία, έχουν μετά ένα βήμα για να πετάξουν την πέτρα, ένα βήμα να πετάξουν τη μολότωφ. Δεν το καταλαβαίνουν αυτό το πράγμα.**

Ο Συνασπισμός μπήκε στη γωνία κι εγώ ήμουν από τους πιο αυστηρούς κριτές τους, αλλά υπήρξαν δύο διαφορετικές τάσεις απέναντι στο Συνασπισμό. Ένα ήταν ότι ο Συνασπισμός οργάνωνε τους κουκουλοφόρους. Αυτή ήταν η ακροδεξιά τάση. Κανείς λογικός άνθρωπος δεν μπορεί να το θεωρήσει αυτό ότι είναι αληθές. Υπάρχει ένα δεύτερο πράγμα όμως στο λόγο Αριστεράς, επειδή ακριβώς δεν έχει ξεκαθαρίσει τις σχέσεις του με το αστικό κράτος μ' αυτό το πράγμα, το οποίο λέγεται δημοκρατία, ο οποίος δια του λόγου σε κεφάλια άγουρα χάνονται ιδέες περιέργες. Δηλαδή είναι καλό πράγμα η επανάσταση, αλλά από κει και πέρα μαζί με την επανάσταση πρέπει να μπαίνει και στο μυαλό των παιδιών ότι υπάρχει και μία νομιμότητα. Την οποία ή θα δηλώσουμε ξεκάθαρα ότι τη δεχόμαστε και δεν παραβιάζουμε κανένα νόμο, έστω και κακό νόμο ή όταν τον παραβιάζουμε, τον παραβιάζουμε σύμφωνα με τις αρχές της δημοσίας ανυπακοής που διατύπωσε ο John Rols που πρώτον, πρέπει να είναι δημόσια, δεύτερον, δεν πρέπει να εμπεριέχει βία και τρίτον να πληρώνουμε τις συνέπειες της ανυπακοής στο δικαστήριο, ώστε από 'κει και πέρα να το κάνουμε πολιτικό θέμα και μέσω του δικαστηρίου, ώστε ν' αλλάξει ο κακός νόμος ή από 'κει και πέρα μια διάχυση της ανομίας στα πλαίσια της ελευθερολογίας, των δικαιωμάτων, των κινήματων κλπ δημιουργεί διάχυση της ανομίας παντού.

Διότι αυτή τη στιγμή βλέπουμε να σηκώνει κεφάλι και από ακροδεξιά και δεν μπορεί με τα ίδια σταθμά να λες το δικό μου κίνημα καταλαμβάνει το χώρο κι έχει δικίο γιατί είναι αριστερό κίνημα κι αν μεθούρι χρυσαυγίτες μπουνε και καταλάβουν ένα χώρο θα πούμε αυτή είναι κακή κατάληψη διότι είναι ακροδεξιοί.

Αυτά είχα να πω και σας ευχαριστώ πολύ.

Στην ημερίδα της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ συμμετείχαν

1. Δ. Χ' ΣΩΚΡΑΤΗΣ
2. ΑΛΕΚΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ
3. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
4. ΠΑΣΧΟΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ
5. ΦΡ. ΜΟΥΡΕΛΗ (ψυχίατρος)
6. ΠΟΠΗ ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΟΥ
7. ΧΡ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (πρ. αστυνομικών)
8. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΥΡΙΤΣΗΣ
9. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΛΟΥΜΗΣ
10. ΘΑΝΑΣΗΣ ΓΙΑΛΚΕΤΣΗΣ
11. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
12. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΖΗΣ (ΠΟΑΞΙΑ)
13. ΝΙΚΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ (ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ)
14. ΝΑΣΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
(Κεντρικό Συμβούλιο Νεολαίας ΣΥΝ)
15. ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΡΙΒΑΚΟΣ
(Πρ. Ομοσπονδίας Λιμενικών)
16. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ